

Βλέπων τις τὴν ἡρεμὸν ἔπαυλιν δὲν ἠδύνατο νὰ ὑποθέσῃ τοῦτο.

— Ἡ σελήνη ἔλουε διὰ τοῦ ἀργυροεῖδους φωτός τὴν ἔπαυλιν ὡς νύμφην διὰ λεπτοῦ πέπλου.

Ἐξω ἡ νύξ ἦν ὠραία φθινοπωρινή.

Ἐνδοθεν ἡ θλίψις καὶ ἡ ἀθυμία ἡ ἐκ τοῦ πρώτου κτυπήματος εἶχεν ὑποχωρήσει εἰς ψυχρὰν καὶ ἀκαμπτον ἀπόφασιν παρὰ τοῖς ἐνόχοις, ἡρωϊκὴν παρὰ τῷ ἀθώῳ.

Εἰς μάτην οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐπειρώτων νὰ πείσωσι τὸν Ἰβ ν' ἀπομακρυνθῇ.

Ὁ Κορεντίνος τῷ ἐξηγήσεν εὐγλώττως τὴν θέλησιν αὐτοῦ τοῦ ν' ἀποθάνῃ. Ἐρως παραγνωρισθείς, ἡ ἀγαθότης τοῦ ἀγγέλου ἐκείνου, τῆς Καικιλίας δὲ Φοντεροζ, ἡ μυστηριώδης ζηλοτυπία τοῦ Ἰακώβου, ἡ ἀπελπισία, ἥτις βραδέως θὰ ἐφόρευεν αὐτόν, πάντα ταῦτα ἦσαν ἐπαρκῆ ἵνα προβῇ εἰς τὴν ἀπόφασίν του. Διηγῆθη αὐτῷ τὴν ἱστορίαν τῆς Ἀγνῆς, καὶ τὸ σχέδιόν της τοῦ ν' αὐτοκτονήσῃ, καθ' ἣν στιγμὴν ἐκράτησεν αὐτὴν ὁ Ἰακώβος τὴν νύκτα.

— Ἀλλὰ σύ, εἶπεν αὐτῷ, ὅστις ἔχεις καθαρὰν τὴν συνείδησιν, ζῆσε! Ποῖος δικαστὴς θὰ σὲ καταδικάσῃ; Σὺ εἶσαι τύπος καὶ ὑπογραμμὸς ἀρετῆς, ἀνθρώπος τοῦ καθήκοντος καὶ ἀφοσιωμένος.

Εἶπε πρὸς τοῦτοισι αὐτῷ ὅτι ἤδη ἐκ τοῦ τελευταίου τούτου ἐγκλήματος καθίστατο πλούσιος.

Ἡ Ροζίνα ἐρρίφθη ἐπὶ τοῦ τραχήλου τοῦ ἱκετεύοντος αὐτὸν μετὰ δακρύων.

Ἦν ἀκλόνητος.

Ἡ σκέψις ὅτι θὰ ἐγίνετο κύριος περιουσίας οὕτω κτηθείσης ἦν αὐτῷ ἀφόρητος.

— Εἶμαι εἰς τὸν οἶκόν μου, ἔλεγε. Θὰ μείνω. Τί ἐπράξα διὰ νὰ μὲ ἐκβάλουν; Ἄν μὲ προσβάλουν θὰ ὑπερασπισθῶ.

Ἡ Ἀγνὴ ζωογονηθεῖσα ἐβοήθει τὸν Ἰακώβον εἰς τὴν προπαρασκευὴν τῆς ἀμύνης.

Ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας της οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἔχνος ἀνησυχίας ἢ φόβου διακρίνετο.

Ἐνίοτε λάμψις χαρᾶς ἐξωγραφεῖτο ἐπὶ τῆς μορφῆς της, ὅσκις ἐνεθυμεῖτο τὸν δ' Ἐστρέλ.

Ἀδύνατον ἦν ὁ λοχαγὸς νὰ μὴ θελήσῃ ν' ἀπολαύσῃ ἐκ τοῦ πλησίον τοῦ ἐκτάκτου θεάματος κακούργων, οἵτινες, ἀντὶ νὰ δραπετεύσωσιν, ἐπρότιμων ν' ἀποθάνωσιν ἐντὸς τῶν τοίχων, οἵτινες ἐνέκλεισαν πρὸ αἰώνων τὴν φυλὴν αὐτῶν, καὶ νὰ ταφῶσιν ὑπὸ τὰ εῖρεπια αὐτῶν.

Ὁ Ἰακώβος ἐπεθεώρει τὰ ὅπλα ἰδίως δὲ ἐλβετικὴν καραβίαν, δι' ἣς ἐκ μακρᾶς ἀποστάσεως εἶχεν ἐκτελέσει πραγματικὰ θαύματα ἐπιτυχοῦς σκοπεύσεως.

Ἡτένιζεν αὐτὴν τρυφερῶς ὡς ἀρχαίαν φίλην καὶ τὸ βλέμμα ἔφερεν ἀπὸ τῆς καραβίνας εἰς τὴν ἀδελφὴν του, ὡς εἰ ἤθελε νὰ εἴπῃ αὐτῇ:

— Εἶναι ἡ φίλη, ἡ ὁποία θὰ σὲ ἐκδικήσῃ.

Αἰφνης κρότος σφύρας ἠκούσθη ἐπὶ τῆς θύρας.

Ὁ κύων ἐγρύλλισεν ὑποκώφως.

— Εἶναι φίλος, εἶπεν ὁ Ἰακώβος.

Ἡ Ροζίνα ἐξῆλθεν ἵνα ἴδῃ.

Ἦτο ὁ Κάουσακ, ὅστις ἤρχετο νὰ ἐρωτήσῃ μήπως ἤθελόν τι οἱ γείτονες αὐτοῦ.

— Ἄν οἱ στρατιῶται φθάσουν αὔριον, εἶπε, καὶ ἔρχονται ἀπὸ τὸ μέρος μου, θὰ σὰς εἰδοποιήσω μὲ ἓν κανδήλι, τὸ ὁποῖον θὰ κρεμάσω εἰς τὴν θυρίδα τῆς καλύβης μου.

Τῶν προπαρασκευῶν γενομένων, ὁ Ἰακώβος ἐξηπλώθη κατὰ γῆς ὡς στρατιώτης ἐν ἐκστρατεία καὶ ἀπεκοιμήθη ἡσυχως.

Ὁ Ἰβ καὶ ἡ Ροζίνα μετέβησαν εἰς τὸ δωμάτιόν των.

Ὁ Ἰβ ἠθέλησε ν' ἀπομακρύνῃ τὴν θεραπαινίδα, ἀλλ' αὕτη ἤρξατο κλαίονσα ποταμηνῶν.

— Δὲν μ' ἀγαπᾷς λοιπὸν πλέον; ἔλεγεν αὐτῷ.

— Μένουσα πλησίον τοῦ θά τον σώσω, ἔλεγε καθ' ἑαυτὴν ἡ δυστυχὴς νεάνις.

Ἡ Ἀγνὴ ἠγρύπνει παρὰ τῇ μητρὶ της κοιμωμένη ὑπὸν ληθαργικόν.

Ὁ Κορεντίνος εἶχεν ἐπανέλθει πλησίον τοῦ πτώματος τῆς Καικιλίας.

Διῆλθε τὴν νύκτα πλησίον της ἐν συνόδῳ τοῦ ἱερέως, ἀσπαζόμενος τὰς ψυχρὰς χεῖρας της καὶ πειρώμενος νὰ θερμάνῃ αὐτὰς ἐντὸς τῶν ἰδικῶν του.

Βεθυισμένος ἐν τῇ θλίψει τοῦ ἡ νύξ τῷ ἐφάνη τόσῳ βραχεῖα, ὅσῳ ἡ νύξ ἡ χωρίζουσα τὸν καταδίκον ἀπὸ τῆς στιγμῆς, καθ' ἣν θὰ ὑποστῇ τὴν ποινήν του. Ἀλλ' ὁ Κερανδάλ δὲν ἐφοβεῖτο τὸν κίνδυνον οὐδὲ κἂν ἐσυλλογιζέτο αὐτόν. Ἐθλίβετο μόνον ὅτι ἤγγικεν ἡ στιγμή, καθ' ἣν θ' ἀπεχωρίζετο τοῦ λατρευτοῦ ἐκείνου λειψάνου!

Ἀμα τῇ ἡμέρᾳ συνενοήθη μετὰ τοῦ Ἰακώβου περὶ τῆς ἀμύνης.

Συνέβη σκηνὴ συγκινητικὴ.

Συνηγμένοι περὶ τὴν κλίνην τῆς μητρὸς των οἱ τρεῖς ἀδελφοὶ καὶ ἡ Ἀγνὴ ἐνηγκαλίσθησαν ἀλλήλους καὶ ἀμοιβαίως ἐσυγχωρήθησαν.

Ἐν τινὶ γωνίᾳ ἡ Ροζίνα ἔκλαιε πικρῶς.

Ἡ Ἀγνὴ λαβούσα αὐτὴν ἀπὸ τῆς χειρὸς τὴν ἡσπάσθη ἀδελφικῶς.

᾿Ωρισαν εἶτα τὰς θέσεις, ἃς θὰ κατελάμβανον, ἵνα οὕτω κάλλιον καὶ ἐν τάξει ἀμυνθῶσιν.

Ὁ Ἰβ θὰ ἔμενεν ὀπισθεν τοῦ πυλῶνος ἵν' ἀπαντᾷ εἰς τοὺς ἐρωτῶντας.

Συμφωνήθη νὰ μὴ κάμῃ χρῆσιν τῶν ὅπλων του.

Τὸν Ζοσίλ δὲν ἠδυνήθησαν νὰ ἐκβάλωσι τῆς ἐπαύλεως.

Οὐδεὶς κατῴρθωσε νὰ πείσῃ αὐτόν.

Τοῦτο μόνον ἠνύοι ὅτι ὁ Ἰβ, ὁ κύριός του, ἔντιμος ἀνθρώπος, δὲν ἤθελε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν θέσιν του· ἔπρεπε λοιπὸν νὰ μείνῃ πλησίον του. Ὅτε ἡ Ροζίνα τῷ εἶπεν ὅτι θὰ ἔλθωσι χωροφύλακες:

— Λοιπὸν! θὰ τοὺς ἰδοῦμε, εἶπε.

Καὶ μετέβη ὡς συνήθως εἰς τοὺς σταύλους.

[Ἐπεται συνέχεια].

F. D. GUERAZZI

Η

ΜΑΧΗ ΤΟΥ ΒΕΝΕΒΕΝΤΟΥ

ΙΣΤΟΡΙΚΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

[Τέλος]

Ἐνταῦθα τελειώνει τὸ ἡμέτερον χρονικόν. Ἀλλ' ἐπειδὴ καὶ οἱ μυθιστοριογράφοι ἔχουσι τὴν συνήθειαν νὰ συνοδεύωσι τοὺς ἡρώας των ἄχρι τοῦ βωμοῦ, ἢ ἄχρι τοῦ τάφου, ὀφείλω καὶ ἐγώ, ἀφοῦ δὲν δύναμαι νὰ παραπέμψω αὐτοὺς εἰς τὸν πρῶτον, νὰ τοὺς ἀκολουθήσω ἄχρι τοῦ δευτέρου. Καὶ πρῶτον, περὶ τοῦ Καρόλου τῆς Ἀνδεγαυίας, κόμητος τῆς Προβηγκίας, εὐρίσκω ἐν ταῖς ἱστορίαις, ὅτι μετὰ τὴν μάχην τοῦ Βενεβέντου κατέκτησεν ἀνευ ἐτέρας ἀντιστάσεως τὸ ἐντεῦθεν τοῦ Φάρου βασιλεῖον, ἐπίσης καὶ τὴν νῆσον τῆς Σικελίας.

Πῶς ἐβασίλευσε, διατὶ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐν Ἰταλίᾳ ἤρξατο παρακμαζούσα, καὶ πῶς ἐτελείωσε, δὲν θὰ διηγθῶ. Ταῦτα δύνανται νὰ παράσχωσι θέμα εἰς τὸν θέλοντα νὰ συνεχίσῃ τὴν ἱστορίαν ἄχρι τῆς διασήμευ ἐπαναστάσεως τοῦ Σικελικοῦ Ἐσπερινού. Περιορίζομαι μόνον εἰς μετὰφρασιν, ὅσον τὸ δυνατόν πιστοτέραν, τεμαχίου τινὸς τοῦ Νικολάου Ἰανσίλλα, χρονογράφου ζώντος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, ὅπως οἱ ἀναγνώσται μου μάθωσι πόσον ἀσυνέτως οἱ βαρόνοι τοῦ βασιλείου ἐνεπιστεύθησαν εἰς τοὺς Γάλλους.

Ἐπεβλήθησαν αὐτοῖς ἀθήνη βάρη... Ἐκυψαν ὑπὸ τὸν ἀφόρητον ζυγὸν τῆς ξένης τυραννίας... καὶ εἰς ἐπίμετρον ἐχλευάσθησαν.

Ἄς ἴδωσιν οἱ Ἰταλοὶ τὸ παράδειγμα τοῦτο καὶ ἄς συνετισθῶσιν... ἂν δύνανται.

— Ὁ βασιλεὺ Μαμφρέδης! ἀνακράζει ὁ Ἰανσίλλας. Ἀπολέσαντες πᾶσαν ἐλπίδα, γινώσκωμεν νῦν ποῖος ἦσο... καὶ θρηνοῦμεν ἀπαρηγόρητοι...

Κολακευθέντες ὑπὸ τῆς ἐλπίδος τῆς ἐνεστώσης βασιλείας, σὲ ἐξελάβομεν ὡς ἀρπακτικὸν λύκον ἐν μέσῳ ἡσυχῶν ἀρνίων... καί, ἐνῶ περιεμένομεν ἀγωνιωδῶς μεγάλας ἀμοιβὰς τῆς ἀπιστίας ἡμῶν, ἔγνωμεν, ἀλλὰ λίαν βραδέως, ὅτι ἦσο πραότατον ἀρνίον.

Νῦν, ὅτε συγκρίνομεν πρὸς τὴν τραχύτητα τῆς νέας βασιλείας τὴν ἀρχαίαν, γίνεται ἡμῖν καταδηλὸς ἡ προφότης σου.

Συχνάκις παρεπονούμεθα, διότι τὰ πρόνομια ἡμῶν ἀπερροφούντο ἐν μέρει ὑπὸ τῆς βραβυλικῆς ἐξουσίας... νῦν δέ, πρῶτον τὰς περιουσίας ἡμῶν καὶ εἶτα ἡμᾶς αὐτοὺς εἰμεθα ἠναγκασμένοι νὰ προσφέρωμεν λείαν εἰς τὸν τραχὺν ξένον.

Περὶ τοῦ τέλους τοῦ Μαμφρέδης, ἀρκροῦμαι ν' ἀναφέρω ὅσα περὶ αὐτοῦ γράφει ὁ χρονογράφος Βιλλάνης, ὅστις εἶναι τόσῳ

*Κ

χῶν των, τὸ στόμα ἐστρεβλωμένον... καὶ ὁμῶς ἐφαίνεται ὅτι δὲν εἶχεν ἀποθάνῃ ἔτι. — Ὁ ὑπηρέτης, σπασάμενος τὴν μάχαιραν, ἐδραμεν ὁλολύζων πρὸς τὸν Ρινάλδον, ὅπως κόψῃ τὸ σχοινίον. Ἄλλ' ὁ μολοσσὸς τοῦ Καζέρτα, ὅστις ἦτο συνεσπειρωμένος ὑπὸ τὴν κλίνην, νομίσας ὅτι ὁ ὑπηρέτης ἤθελε νὰ προξενήσῃ κακὸν τι εἰς τὸν κύριόν του, ὀρμήσας ὡς μαινόμενος ἤρπασεν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ. Ὁ ὑπηρέτης ἡμύνετο, ὡς ἡδύνατο καλλίον, καὶ ἐκράυγαζε βοήθειαν. Ἐπὶ τέλους, ἀκούσαντες αὐτοῦ τινὲς τῶν συναδέλφων του, ἔτρεξαν, ἔδρασαν τὸν κύνα καὶ κατεβίβασαν τὸ σῶμα τοῦ Καζέρτα... Φρικῶδες θέαμα!... Ἡ γλῶσσά του ἐξήρχετο μέλαινα τῶν συνεσφιγμένων ὀδόντων. Ἀπὸ τῶν ρωθίων αὐτοῦ καὶ τοῦ στόματος ἔρρεον αἱματόχρους ἀφρός. Οἱ δάκτυλοί του ἦσαν πελιδνοὶ καὶ συνεσπασμένοι. Ὁ λαιμὸς του κατεσχισμένος καὶ τὸ σῶμα ψυχρὸν καὶ ἀκαμπτον. Ἐξέδυσαν αὐτόν, καὶ τις ἔφερε τὴν λεπίδα τοῦ ἐγχειριδίου εἰς τὸ στόμα του, ἵνα ἴδῃ μὴ ἤθελε θολώσῃ αὐτὴν ἡ πνοή του, ἐνῷ ἄλλος πληρώσας κύπελλον ἔθετεν αὐτὸ ἐπὶ τῆς κοιτίας του. Ἰσχυρίζομενος — κατὰ τὴν τότε ἐπικρατοῦσαν πλάνην — ὅτι ἂν οἱ πνεύμονες ἀνέπνεον θὰ ἐταράσσεται τὸ ἐν τῷ κυπέλλῳ ὕγρον. Ἀφοῦ πᾶσαι αἱ ἀπόπειραι αὐταὶ ἀπέτυχον, ἤρχισαν νὰ τρίβωσιν αὐτόν εἰς τὰ τρυφερώτερα μέρη τοῦ σώματος, εἴτα νὰ χραχτῶσι τὸ δέσμα του καὶ νὰ καίωσιν αὐτό... Ἄλλα ματαίως.

Ἄν ὁ ὑπηρέτης ἔκοπτεν ἀμέσως τὸν βρόχον, ἴσως ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος ἐσώζετο, ἀλλ' ὁ κύων κωλύσας αὐτὸν συνετέλεσεν εἰς τὸν θάνατον τοῦ κυρίου του.

Ἄν εἰς τὴν τιμωρίαν τοῦ Ρινάλδου, διὰ τὴν κατὰ τοῦ Μαμφρέδου προδοσίαν του, συνετέλεσε τυχαίως ἡ πίστις τοῦ κυνός του, δέον νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ τύχη εἶναι ἐνίοτε σοφωτέρα τῆς δικαιοσύνης· ἂν δὲ τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ ἀπόφασις τῶν οὐρανῶν, παράδοξος λίαν ἦτο ἡ ἐπιβληθεῖσα τιμωρία.

Ὁ Angelo di Constazo, ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ βασιλείου, θέλων νὰ ἐξγνήσῃ τὴν φήμην τοῦ κόμητος Ρινάλδου, λέγει ὅτι οὗτος πληροφορηθεὶς ὑπότινος τῶν ὑπηρετῶν του ὅτι ὁ βασιλεὺς εἶχε κατακληθῇ μετὰ τῆς κομήσεως, καὶ θέλων νὰ φερθῇ ὡς ἱππότης καὶ κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τιμῆς, ἔπεμψε λάθρα καὶ χωρὶς νὰ φανερώσῃ τὸ ὄνομά του, εἰς Ρώμην, ὅπου ἐγίνωσκεν ὅτι παρὰ τῷ βασιλεὶ Καρόλῳ ἦτο τὸ ἄνθος τῶν ἱπποτῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἕνα τῶν οἰκετῶν του, ὅστις ἠρώτησε τοὺς ἱππότητας ἐκείνους ἂν ἐπετρέπετο εἰς ὑποτελῆ, ἐν τοιαύτῃ περιστάσει, νὰ ἐπαναστατήσῃ κατὰ τοῦ βασιλέως του καὶ ν' ἀρνηθῇ τὴν εἰς αὐτὸν ὀφειλομένην πίστιν, καὶ ὅτι, ὡς δύνανται εὐκόλως νὰ ἐννοήσωσιν οἱ ἀναγνώσται, οἱ παρὰ τῷ βασιλεὶ Καρόλῳ ἱππῶται καὶ σοφοὶ ἀπήντησαν, ὅτι οὐ μόνον ἡδύνατο, ἀλλ' ὅτι καὶ ὤφειλε νὰ τὸ πράξῃ. Ἐγώ, ἄνθρωπος τοῦ λαοῦ, ἄγνοῶ πῶς πρέπει νὰ φέρωνται οἱ ἱππῶται· ἀλλὰ φρονῶ, ὅτι

ἡ προδοσία εἶναι πάντοτε προδοσία, καὶ ὅτι εἶναι ἀνόσιον ν' ἀρνηθῇ τις τὴν πίστιν, ἣν ὠρκίσθη εἰς τινά... Ἄν ὁ Μαμφρέδης ἔπραξεν κακῶς, ὁ Καζέρτας ἔπραξε χεῖρον ἔτι· ἡ δὲ φαυλότης τοῦ ἑνὸς δὲν μειοῖ τὴν φαυλότητα τοῦ ἄλλου... αἱ ἀτιμίαι δὲν ἀντισταθμίζονται... φρονῶ προσέτι ὅτι ὁ Ρινάλδος, ἂν ἤθελεν ὅπως δῆποτε νὰ ἐκδικηθῇ, ὤφειλε νὰ ἐκδικηθῇ κατὰ τοῦ προσβαλόντος τὴν τιμὴν του καὶ οὐχὶ κατὰ τῶν λαῶν, προσκαλὼν τὸν ξένον νὰ καταπίεσῃ τὴν πατρίδα του...

Τὸ ἐγχειρίδιον καὶ τὸ δηλητήριο δέον νὰ θεωρηθῶσιν ἦτσον ἀξιόμμεπτα τῆς τοιαύτης ἀτιμίας ἐκδικήσεως.

Ὁ Ἰωάννης Προκίδας, προωρισμένος ὅπως ἐκδικήσῃ τὴν οἰκογένειαν τοῦ Μαμφρέδου, δὲν κατῴρθησε νὰ τὴν σώσῃ. Καταφυγὼν εἰς Λουκέραν, ἔπεμψεν ἄνδρας εἰς τὴν ἀκτὴν ζιτῶν πλοῖον δυνάμενον νὰ μεταφέρῃ αὐτὴν εἰς Καταλωνίαν. Ἄλλ' οἱ πεμφθέντες περιπεσόντες εἰς χεῖρας τῶν ἐχθρῶν ἀπωλέσθησαν.

Ἡ Λουκέρα, πολιορκηθεῖσα στενῶς, ἡμύνετο γενναίως. Ἀγνοεῖται βεβαίως τί ἤλπιζον, διότι ὑπῆρχε σπάνις τροφῶν καὶ ἡ φρουρὰ ὀσημέραι ἤλαττοῦτο. Ἄλλ' ὁ Προκίδας διεμαρτύρετο, ὅτι ὁ Κάρολος δὲν θὰ εἰσῆρχετο εἰς τὸ φρούριον, ἄχρις οὐ εἰς καὶ μόνος τῶν ἐν αὐτῇ ὑπῆρχε ζῶν. Γενομένης αὐτῷ προτάσεως περὶ προδοσίας, ἔρριψεν ἰδίᾳ χεῖρὶ τὸν ἀτιμον ἀπεσταλμένον ἀπὸ τῶν τειχῶν τῆς πόλεως. Ἐπραξε πλείονα ὅσων ἄνθρωπος δύναται νὰ πράξῃ. Ἦδη ὁ ἐκ τῆς πείνης θάνατος ἐπῆρχετο ἀπειλητικός.

Ὁ βασιλεὺς Κάρολος, εἴτε βαρυνθεὶς τὴν μακρὰν ταύτην πολιορκίαν, εἴτε δυσπιστῶν ὅτι θὰ ἐξεπόρθη τὴν πόλιν διὰ τῶν ὀπλῶν, καίπερ τόσῃ ἄγων στρατιάν, προσέδραμεν εἰς τὸν δόλον.

Ἐπρότεινεν εἰς τὸν Προκίδαν νὰ παραδώσῃ τὸ φρούριον — ἀφοῦ ἡ ἄμυνα ἦτο πλέον ἀδύνατος — καὶ αὐτὸς νὰ παραχωρήσῃ εἰς τὸν Μαμφρέδιν τὸ πριγκιπάτον τοῦ Ταράντου καὶ τὰς ἄλλας κτήσεις, ἃς ὁ αὐτοκράτωρ Φρειδερίκος εἶχε κληροδοτήσῃ διὰ τῆς διαθήκης αὐτοῦ εἰς τὸν πατέρα τοῦ παιδὸς Μαμφρέδιν, χωρὶς ν' ἀπαιτήσῃ παρ' αὐτοῦ ὄρκον ὑποτελείας, παραίτησιν τῶν ἐπὶ τοῦ στέμματος τῆς Νεαπόλεως δικαιωμάτων του.

Διὰ τὴν τήρησιν τῶν συμφωνιῶν τούτων, ἔδιδε τὸν βασιλικὸν του λόγον. Προσέθετε δὲ ὅτι θαυμάζων τὴν σπανίαν ἀφοσίωσιν τοῦ Προκίδα, ὅστις τόσον γενναίως ἐπροστάτευσεν τὸν ἀγῶνα τοῦ κυρίου του, ἤθελε ν' ἀνταμείψῃ αὐτόν, οἷφ' ἡ δῆποτε τρόπῳ, διότι ἡ πίστις αὐτοῦ ἦτο ὠραία ἀρετὴ καὶ ἀξιώματος, καίπερ ἐναντίον τῶν σχεδίων του, καὶ ὅτι ἐπεθύμει νὰ τὸν θεωρῇ εἰς τὸ ἐξῆς ὡς τὸν μᾶλλον ἐμπιστευμένον τῶν φίλων του, ὡς ἦτο ἄχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ὁ γενναϊότερος τῶν ἐχθρῶν του.

Ὁ Προκίδας δὲν ἤθελε νὰ ἐνδώσῃ, ὑποπευόμενος τὰς κολακείας ἐκείνας· ἀλλ' ἐξηνάγκασαν αὐτόν οἱ πολιορκούμενοι.

Κάρολος ὁ Ἀνδεγαυὸς ἐτήρησε τὴν

πρὸς τὸν Σοηδὸν Μαμφρέδιν ὑπόσχεσιν του, ὡς Ἐρρίκος ὁ Σοηδὸς ἐτήρησεν αὐτὴν πρὸς τὸν Νορμανδὸν Γουλιέλμον... οὕτω τὴν ἐποχὴν ἐκείνην, οἱ βασιλεῖς ὁμοιάζον πρὸς ἀλλήλους κατὰ τὴν πίστιν! — Ἡ Ἑλένη, ἡ Ἰόλη, ὁ Μαμφρέδινος καὶ ὁ Προκίδας, καθερχθέντες ἐν τῷ φρουρίῳ τοῦ Ὤου (ουνο) ἐπίστωσαν διὰ νέου παραδείγματος, ὅτι οἱ ἡττηθέντες μόνον τὸν τάφον δέον νὰ ἐμπιστεύονται. — Ἐν τούτοις ὁ Προκίδας, ἐξαπατήσας τοὺς φρουροὺς, κατῴρθησε τὰ καταβῆ ἀπὸ τῶν τειχῶν καὶ νὰ δραπετεύσῃ.

Ἐνα δὲ καὶ μόνον σκοπὸν ἐπιδιώκων, νὰ ἐκδικήσῃ τὸν Μαμφρέδιν, τόσας κατέβαλεν ἐνεργείας ἐν Ἀραγῶνι καὶ παρὰ τῷ αὐτοκράτορι Παλαιολόγῳ, τόσον συνεκίνησε τοὺς συμπατριώτας του, πρὸς οὓς μετὰ μοναδικῆς τόλμης μεταβὰς συνενοήθη, τόσον εἰργάσθη παρὰ τῷ Πάπῳ Νικολᾷ Ὁρσίνῃ, εἰς οὗ τὴν αὐλὴν μετέβαινεν ὑπὸ ἱερατικὸν ἔνδυμα, ὥστε μετὰ τριῶν ἐτῶν ἀλλεπαλλήλους ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸ ἄλλο μέρος μεταβάσεις, κωλύματα καὶ κινδύνους, ἐπανεστάτησε τὴν Σικελίαν κατὰ τοῦ βασιλέως Καρόλου, ἀπέδωκεν αὐτὴν εἰς τὴν θυγατέρα τοῦ Μαμφρέδου Κωνσταντίαν καὶ ἐθανάτωσε, πλὴν ἑνός, πάντας τοὺς ἐν τῇ νήσῳ ἐκείνῃ Γάλλους. — Θαυμασία ἱστορία, ἦν, ἂν ἡ τύχη μὲ νῦν οἶε, οὐδενὸς θὰ ἐφειδόμεν κόπου, ὅπως προσθέσω εἰς ταύτην.

Ἡ Ἑλένη καὶ τὰ τέκνα της δὲν ἀναφέρονται πλέον. Πόσον ἔζησαν, πῶς ἀπέθανον... εἶναι μυστήριον ἐγκλήματος...

Διεδόθη ὅτι, κατὰ τὴν νύκτα τὴν Ἀγίων Πάντων, ἀφοῦ οἱ κώδωνες τῶν ναῶν προσεκάλουν τοὺς πιστοὺς εἰς τὸν ὄρθρον, ἀγρία κραυγὴ ἠκούετο ἐν τῷ δυτικῷ πύργῳ τοῦ φρουρίου Ὤου καὶ εἴτα φάσμα φέρον σκῆπτρον ἐφαίνετο τρέχον δρομαίως καὶ σταθερῶ βήματι ἐπὶ τῶν ἐπάλξεων καὶ κατηυθύνετο πρὸς τὸ παρεκκλήσιον...

Οἱ φρουροὶ δὲν ἐτόλμων νὰ περιμείνωσιν αὐτὸ ἐν τῇ θέσει των, ἀλλὰ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ἐκρύπτοντο πάντες ἐν τοῖς καταλύμασι των.

Γασκόνος τις στρατιώτης, ἐνθαρρυνθεὶς ὑπὸ τῶν συντρόφων του καὶ τοῦ οἴνου, ἐτόλμησέ ποτε ν' ἀκολουθήσῃ τὸ φάσμα καὶ νὰ εἰσέλθῃ μετ' αὐτοῦ εἰς τὸ παρεκκλήσιον.

Τὴν πρωτὰν εὗρέθη ἐκεῖ ἐκτάδην ἀναίσθητος. Ὅτε δὲ συνῆλθε, διηγήθη ὅτι τὸ σκηπτροῦχον φάσμα, γονυπετήσαν πρὸ τοῦ θυσιαστηρίου, ἔκρουσε πλάκα τινά, καὶ ἐκ τοῦ ἀνοιγέντος τάφου ἐξῆλθον δύο ἄλλα φάσματα, τὸ μὲν κόρης, τὸ δὲ παιδός, ἅτινα ἐνηγκαλίσθησαν ἀμέσως τὸ πρῶτον, ὡς πράττουσι μετὰ ζῶντων οἱ στενοὶ συγγενεῖς καὶ φίλοι, εἴτα ἤρχισαν νὰ προσεῦχωνται θερμῶς πρὸ τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας, ἥτις ἐπὶ τέλους ἐνδοῦσα εἰς τὰς παρακλήσεις των ἐστράφη πρὸς τὸ βρέφος, ὅπερ ἔφερεν ἐν ταῖς ἀγκάλας της, καὶ εἶπεν:

— Εἰσάκουσον, γλυκύτατέ μου υἱέ, τῆς δεήσεως τῶν τεθλιμμένων τούτων.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τὸ βρέφος οὐδὲν ἀπε-

κρίνατο, ἡ παρθένος ἐγερεθεῖσα ἔθετο αὐτὸ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου καὶ γονυπετήσασα ἐνώπιόν του ἐδέετο αὐτὴς λέγουσα :

— Εἰσάκουσον, γλυκύτατέ μου υἱέ, τῆς δεήσεως τῶν τεθλιμμένων.

Τότε τὸ ἅγιον βρέφος, λαβὼν διὰ τῆς χειρὸς ἐκ τοῦ αἵματος, ὅπερ ἀνέβλυζεν ἀπὸ τοῦ στήθους τοῦ σκηπτροῦχου φάσματος, ἔγραψεν ἐπὶ τῆς τραπέζης λόγους τινάς... Τότε τὰ κηρία ἐθέσθησαν, φοβερός σεισμός ἐκλόνησε τὸ παρεκκλησίον, καὶ αὐτὸς ἔπεσε χυμὶ ἀναισθητός.

Ἐδραμον ἡμέσως εἰς τὸ θυσιαστήριον καὶ εὖρον ἐπ' αὐτοῦ διὰ νωποῦ αἵματος γεγραμμένην τὴν λέξιν ἐκδίκησις... ἀπέξεναν αὐτὴν καὶ ἐκαθάρισαν τὴν σανίδα... Ἀλλὰ τὰ ἐπομένα ἔτη, κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Ἀγίων Πάντων, ἐπανεφαίνετο ἐρυθρότερα ἢ πρὶν... καὶ τοῦτο διήρκεσεν ἄχρι τῆς σφαγῆς τοῦ Σικελικοῦ Ἑσπερινοῦ. Ὁ παντοδύναμος ἡδύνατο βεβαιῶς νὰ κάμῃ τὸ θαῦμα τοῦτο· ἀλλ' ἐγὼ φρονῶ ὅτι δέον ν' ἀποδοθῇ εἰς τὴν δεισιδαιμονίαν. Ὅπως δὴποτε, ἡ τοιαύτη παράδοσις ἀποδεικνύει εἰς ποῖον βαθμὸν εἶχε φθάσῃ τὸ κατὰ τῶν Γάλλων μῖσος τοῦ πλῆθους, πειθόμενου ὅτι ὁ οὐρανὸς εἶχε συμμαχήσῃ μετ' αὐτοῦ, ὅπως ἐκδικηθῇ κατὰ τῶν δεσποτῶν του...

Ποῖον εἶναι τὸ ἐπιμύθιον τοῦ βιβλίου τούτου ; Ἡ μωρία, ἥτις λαλεῖ ὡς ὁ μέθυσος βυδίζῃ, ἐτοιμάζεται νὰ ρίψῃ κατ' αὐτοῦ τὸν λίθον τοῦ ἀναθέματος. Ἔστω. Ἄν οἱ νόες, οἱ εἰθισμένοι νὰ εἰσδύωσι σκεπτόμενοι εἰς τὸν λόγον αὐτὸν τῶν πραγμάτων, μάθωσιν, ἐκ τῆς ἱστορίας ταύτης, ὅτι ἀπὸ τοῦ ἐγκλήματος γεννᾶται ἡ ἐκδίκησις, καὶ ὅτι διὰ διηνεκοῦς ἀλληλουχίας τῶν γεγονότων, ἀπὸ τῆς ἐκδικήσεως τὸ ἔγκλημα ὅτι, ὅταν ἡ ἀρετὴ ἀπολέσῃ πᾶν θέλητρον, οὐδὲν δύναται ν' ἀναχατίσῃ τὸν ἄνθρωπον ἀπὸ τῶν κακουργημάτων κάλλιον τοῦ τρόμου τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν τοῦ κακοῦ, καὶ ὅτι δέον νὰ χαλιναγωγῶμεν αὐτὸν διὰ τοῦ τρόμου, ἀφοῦ δὲν δυνάμεθα διὰ τῆς ἀγάπης, ἂν μάθωσιν, λέγω, τὰς ἀληθείας ταύτας· δὲν ἀμφισβᾶλλω, ὅτι τὸ ἐπιμύθιον τοῦ βιβλίου θὰ ὑπερβῇ ἐκεῖνο, ὅπερ ἐγὼ ἠθέλησα νὰ θέσω ἐν αὐτῷ.

Ποία δὲ ἡ ἀξία τοῦ ἔργου ; Κατὰ τὸν ἀναγνώστην.

Οἱ νέοι συγγραφεῖς συνειθίζουσιν ἵνα προτάσσωσι τῶν ἔργων των πρόλογον ἐπιστημονικῶς ἀνιαιρόν, ἐν ᾧ βεβαιούσιν ὅτι ἀπεκδέχονται εὐχαρίστως πᾶσαν ἔλλογον κρίσιν.

Ἀκηδὴς ἀπὸ φύσεως καὶ ἐκ συστήματος, παρέχω πλήρη ἀδειαν εἰς οἷονδήποτε νὰ ἐκφέρῃ καὶ μωρὰς ἔτι. Ἀλλ' ἂν ἡ τυφλὴ μοχθηρία, ἡ ἐπιθυμοῦσα τὴν ἀνυπαρξίαν τοῦ φωτός, ἐπειδὴ οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς δὲν φωτίζονται ὑπὸ τῶν ἀκτίνων του, — ἀλλ' ἂν ὁ δημοσιογράφος, ὅστις ὀχυρούμενος ὀπισθεν ἐνὸς ψηφίου τοῦ ἀλφαβήτου τοξεύει τὰ βέλη τοῦ αἰσχους διὰ χορδῆς ἐξ ἄλωπεκῆς, ἀποβλέψωσιν εἰς τὴν βάσα-

νον, ἣν ὑπέστη τὸ πνεῦμά μου, ἀναγκάζομενον νὰ ἐπαίτῃ τὰ βιβλία, ἐξ ὧν ἡδύνατο μετ' ἐπιμόχθου μελέτης νὰ ἐξαγάγῃ τὰ διὰ τὴν ἱστορίαν ταύτην ἀναγκαῖα γεγονότα. — ἂν ἀποβλέψωσιν εἰς τὸ νέον ὕψος, εἰς τὸ νέον θέμα, εἰς τὸ μέρος, ἐνθα με ἐξεσφενδόνισεν ἡ τύχη. — ἡ μομφὴ οὐδὲ κἂν νὰ ψιθυρίσῃ ἐν τοῖς ἀδύτοις τοῦ νοός θὰ ἐτόλμα, — καὶ θὰ ἐθαύμαζον τὴν καρτερίαν... ἀλλὰ τὸ εἶπον, παρέχω πλήρη ἀδειαν εἰς τὸν βουλόμενον νὰ εἴπῃ ὅσα ἂν θέλῃ μωρὰ.

Ἐν τούτοις, ἀναγνώστα, χαῖρε... Ἡ λέξις αὕτη, νομίζω ὅτι ἐναντίον αὐτῆς τῆς σημασίας τῆς, ἐξεγείρει πάντοτε θλιβερὰ συναισθήματα. Χαῖρε !.. Ἄν δὲ τὴν λύπην, ἣν αἰσθάνομαι ἐγὼ ἀπαγγέλλων τὴν λέξιν ταύτην, αἰσθάνεσθαι καὶ σύ, ἀκούων αὐτήν, κατὰ τὸ ἥμισυ... ὦ ! ἡ ἀμοιβὴ ὑπερηκόντισε τὰς ἐλπίδας μου.

ΠΑΝ. ΠΑΝΑΣ

ΤΕΛΟΣ

Εἰς τὸ προσέχες :

Η Β Ο Λ Η

Διήγημα Ἀλεξάνδρου Σ. Ποῦσιν μετὰφρασεῖς
Ἀγαθοκλείους Γ. Κωνσταντινίδου.

JULES LERMINA

A. B.

[Συνέχεια]

— Νὰ μάθωμεν... φεῦ ! ἀναμφιβόλως δὲν ἐλπίζετε εἰς ἐμέ ὅσον ἀφορᾷ τοῦτον. Ἄν καὶ ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς βοηθήσω, δὲν δύναμαι ὁμως τίποτε...

— Ἐχω ἓνα σύμμαχον, ἓνα ἀγαθὸν νέον, ἓνα δημοσιογράφον ὀνομαζόμενον Λαμπλέν... ὅστις μοὶ ὑπεσχέθη πᾶσαν τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ...

— Εὐχομαι νὰ εἶνε ἀποτελεσματικὴ. Ἀλλὰ περιμένετε, δὲν σᾶς εἶπα τὰ πάντα. Κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς συνομιλίας μας σᾶς ὁμίλουν περὶ τινος περιστάσεως, ἥτις μοὶ εἶχεν ἀνακαλέσει εἰς τὴν μνήμην πάσας τὰς ἀναμνήσεις ταύτας τοῦ παρελθόντος, τὰς τοσοῦτον παραδόξως ἀφυπνισθείσας, καθ' ἣν στιγμὴν ὁ δυστυχὴς αὐτός Βαροδᾶς εἶνε ἀκόμη πεπληγμένος... Μὲ ἐρωτᾶτε πρὸ ὀλίγου, ἂν εἶχον ἐπανεῖδει τὴν κυρίαν Βερνιέ... τὴν εἶδον χθές...

— Χθές ;...

— Ἰδοὺ τί σᾶς ἐκπλήττει. Ναί, ἡ ὠραία Βερνιέ ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν μου ἀνευ ἀκολουθίας, με δημοσίαν ἀμαξάν· εἶχον πρὸ μικροῦ λάβει τὸ γραμματίδιόν σας καὶ ἀπὸ τῆς μίας ἐκπλήξεως ἔπεσα εἰς τὴν ἄλλην...

— Καὶ τί ἤρχετο νὰ σᾶς εἴπῃ ;

— Δὲν θὰ σταματήσω ἐν τῇ ὁδῷ τῶν ἐκμυστηρεύσεων. Γνωρίζω πρὸς τίνα ὁμι-

λῶ. Ἡ κυρία Βερνιέ εἰσῆλθεν εἰς τὸ πεντηκοστὸν σχεδὸν ἔτος ἀλλά, τῇ ἀληθείᾳ, εἶνε τόσον ὠραία, ὅσον ὅτε ἦτο εἰκοσάετις. Τὸ χροῶμά της κατέστη ὠχρόν, ἀλλ' οἱ χαρακτηρισ εἰλεπτόνθησαν. Εἶνε κεφαλὴ ἀγάλματος μετὰ τοῦ πάντοτε σπινθηροβολοῦντος ἐκείνου βλέμματος, ὅπερ ἀφάρπαζει καὶ γοητεύει, καὶ μετ' ὠχρότητος, ἥτις παρέχει τὴν ἀπάτην τοῦ μαρμαρίου. Τέλος, γνωρίζετε, τί ἤρχετο νὰ μοῦ ζητήσῃ ἡ ὑπερπλοῦτος κυρία Βερνιέ ;

— Χρήματα !

— Ἐπάνω κάτω... μοῦ ἐζήτηι νὰ πωλήσω διὰ λογαριασμόν της πρόσδοτον δέκα χιλιάδων φράγκων, προσερχομένων ἐκ γαλλικῶν χρεωγράφων, τῶν ὁποίων μοὶ ἐνεχείρισε τοὺς τίτλους...

— Παράδοξον ! διατί νὰ μὴ κάμῃ ἡ ἰδία τὴν πώλησιν ταύτην...

— Μοὶ τὸ εἶπε, καὶ ἀληθῶς ἐπὶ ἐν τέταρτον τῆς ὥρας εἶδον ἐνώπιόν μου γυναικα, ἣν δὲν ἐγνώριζον συντετριμμένην, ἐξουθενωμένην, τεταπεινωμένην... Φαίνεται ὅτι ὁ σύζυγός της, ὁ ἀρχιεκατομμυριοῦχος κ. Βερνιέ, εἶνε ἄνθρωπος φοβερᾶς φιλαργυρίας... Ἐννοούμεθα... πᾶν ὅ,τι εἶνε ἐξωτερικὴ πολυτέλεια, οἰκιακὴ μεγαλοπρέπεια, τὸ πληρῶνει χωρὶς νὰ λογαριαζῇ. Ἄν πρόκειται ν' ἀγοράσῃ μίαν εἰκόνα, ἐν ἀγαλμα, δὲν δισταζει, βέβαιος ὅτι τὴν ἐπαύριον αἱ ἐφημερίδες θὰ ἐξυμνήσωσι τὸν Μαϊκήναν, τὸν προστάτην τῶν τεχνῶν... Ἀλλ' ἀρνεῖται δέκα λουδοβίκεια εἰς τὴν σύζυγόν του, καὶ ὡς πρὸς τὸν υἱόν του...

— Ἐχει υἱόν ;...

— Ναί, νέον εἰκοσιπέντε περίπου ἐτῶν, διὰ τὸν ὁποῖον ἡ μήτηρ του φαίνεται ὅτι αἰσθάνεται πάθος μεγάλον... Ἐ, λοιπόν, ὁ κ. Βερνιέ τῷ παρέχει ἀσήμαντον ἐπίδομα. Ἡ αὐστηρότης του, ἡ σκληρότης του διὰ τὸν νέον αὐτὸν εἶνε ὑπερβολικαί... καὶ ἡ μήτηρ του θέλει νὰ τὸν ἀποσπάσῃ ἐντεῦθεν. Διὰ τοῦτο θέλει νὰ τὸν στείλῃ νὰ κάμῃ μακρὰ ταξείδια εἰς Ἀσίαν καὶ Ἀμερικὴν. Ἄν καὶ ἡ καρδιά της αἰμάρσῃ ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ ν' ἀποχωρισθῇ αὐτοῦ, φαίνεται ὅτι εἶνε ἠναγκασμένη νὰ λάβῃ τὴν ἀπόφασιν ταύτην. Τὸ χρῆμα αὐτό, τὸ ὁποῖον θὰ εἶνε εἰς τὴν διάθεσιν της ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν—ὕψηα σήμερον τὸ πρῶτ' εἰς τοῦ κολλυβιστοῦ μου—θὰ χρησιμεύσῃ ὅπως πληρώσῃ τὰ ἐξοδα τῆς ἐκδρομῆς ταύτης...

— Ἀλλά, εἶπεν ὁ συμβολαιογράφος σκεπτόμενος, πῶς, ἀφοῦ ὁ σύζυγός της κυρίας Βερνιέ ἀφίνει ταύτην πάντων ἐστερημένην, πῶς εὐρίσκειται εἰς κατοχὴν τοσοῦτον ἐνδιαφέροντος τίτλου ;... Δέκα χιλιάδων φράγκων πρόσδοτος ἀντιπροσωπεύει ποσὸν πλεόν τῶν διακοσίων πεντήκοντα χιλιάδων φράγκων.

— Ἐννοεῖται, δὲν τὴν ἠρώτησα ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου—διότι τοῦτο θὰ ἦτο ἀδιακρίσια.

— Δὲν τῇ ὁμίλησατε περὶ τοῦ Βαροδᾶ ;...

— Μάλιστα, ἐπὶ στιγμὴν. Ὅτε ἤκουον τὰ παράπονά της ἐναντίον τοῦ συζύγου